

1903

65

V. D. BONTSH-BRUJEVITSHILLE

1. I 03.

Hyvä toveril Olemme saaneet 21. XII päivätyn kirjeenne ja kaikki 19 käsikirjoitusta⁶⁷. Aion julkaista joitakuuta kirjoituksia (m.m. lahkolaisia koskevan) »Iskran» lähinnä seuraavissa numeroissa, mahdollisesti jopa 31. numerossa, joka ilmestyy parin viikon kuluttua.

Olen epäillyt vain, pitäisikö osoittaa »'Zhiznin' aineistoa» Yhtäältä se olisi luonnollisinta; niin on tapana tehdä; Venäjällä ei voisi syntyä mitään väärinkäsityksiä, varsinkaan jos julkaistaisiin lisäksi pikku kirjoitus (tai toimitukselle osoittamanne kirje) »Zhiznin» julkaisun lopettamisesta.

Toisaalta kirjeestänne nähtävästi seuraa, ettei »Zhiznin» järjestö halunnut luovuttaa aineistoaan »Iskralle» ja että teitte sen omasta aloitteestanne. Toivoisitteko tässä jälkimmäisessä tapauksessa, että aineisto julkaistaan *ilman mitään huomautuksia ja viittauksia alkulähteeseen?*

Olkaa hyvä ja selittäkää minulle, mistä tässä on kysymys, ja ilmoittakaa mielipiteenne, miten olisi parasta julkaista kirjeet. Pyydän vastaamaan osoitteella, jota en tahtoisi Teidän antavan kenellekään, niin että vain Te käyttäisitte sitä: Mr. Jacob Richter.

30. Holford Square 30. Pentonville London W. C.
Puristan kättänne ja toivotan kaikkea parasta.

Lenin

Lähetetty Lontoosta Genèveen

*Julkaistu ensi kerran 1928
»Oktjabr» aikakauslehden 8. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

A. N. POTRESOVILLE

1/I 03.

Muita (pyytämiänne) kirjasia meillä ei ole, emme ole löytäneet.

Palauttakaa »nuoren vallankumousmiehen» käsikirjoitus näytettyänne (tai jopa näyttämättä) sitä Plehanoville.

Ettekö kirjoittaisi »Iskraan» pikku kirjoitusta, artikkelia tai alakertaa Nekrasovin kuoleman 25. vuosipäivän johdosta? Olisi hyvä julkaista jotain. Kirjoittakaa, otatteko tehtäväksenne.

Toivomukseni Bontshiin nähden on jo kohtalaisesti täytetty kirjeellä, jonka hän lähetti tänne, lähettäen lisäksi 19 käsikirjoitusta »Zhiznistä». Juuri tuollaista muodollista tekoa eikä mitään »luopumista» (»luopumista» mistä??) neuvoinkin *vaatimaan* häneltä katsomatta sen olevan *conditio sine qua**.

(Possen juonittelu pitäisi kuitenkin paljastaa, ja nimenomaan Possea eikä Bontshia vastaan tarkoitin kehotukseni syytää Bontsh suoranaiseen tekoon ja siten *provosoida* myös Posse tekemään samoin.)

Puristan kättänne...

En usko »Zhiznin» kuljetuskoneistoon. Rahaa *tarvitsemme* tietysti *kipeästi* ja *jos olisi* toivoa saada isompi summa, niin sen vuoksi voitaisiin tehdä *monia myönnytyksiä* (eikä vain myöntää ennakkoa). Mutta nimenomaan »sen vuoksi» ja »*siitä* hyvästä»...

Lähetetty Lontoosta Genèveen

*Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

G. V. PLEHANOVILLE

10/I 03.

Hyvä G. V.! Olkaa hyvä ja antakaa oheinen kirje Ljubov Isakovnalle: hän antoi minulle Teidän osoitteenne. Kirje on hyvin kiireellinen ja tärkeä, ja ellei häntä ole, toimittakaa

* — välttämätön ehto. *Toim.*

se perille *heti*; mutta lukekaa ensin itsekin. Kysymys on siitä, että Rostovin lakkoo käsittelevä aineisto on viivästynyt, mutta meidän täytyy pitää kovaa kiirettä kirjасыn julkaisemisella. Jos rostovilaiset ovat luonanne Genèvessä, *hoputtakaa Tekin, olkaa hyvä*.

31. numeron alakerta on jo ladottu ja vedokset lähetetty Teille. Jos on *tärkeitä* korjauksia, lähettäkää *viipymättä*.

Kuinka on kirjасыn laita?* Miten laajaksi olette sen likimain suunnitellut ja mihin mennessä aiotte saada valmiiksi? Se pitäisi tietää vaikkapa yleispiirtein, jotta voisimme harmita painatusta.

Entä kuinka on »Proletariaatti ja talonpoikaisto» artikkelin jatkon laita? Kirjoitatteko päätteeksi vielä yhden alakeran? Lähetättekö sen 32. numeroon? (Ellette lähetä, täytyy varmaankin julkaista Julin lähettämät »Päivän kysymykset»: myös eserrävastainen, kirjoitettu erikoisesti »Revoljutsionnaja Rossijan» 14. numeron, sen pääkirjoituksen johdosta ja myös tarkoitettu useaan numeroon. Sen vuoksi olisi erittäin tarpeellista lopettaa ensin Teidän artikkelinne.) *Vastatkaa nopeasti*.

Kuinka onnistui esitelmänne 7:ntenä? Miten on »Zhiznin» laita? Bontsh-Brujevitsh lähetti minulle aineiston, osa on otettu 31. numeroon. Hän lähetti myös kuljetusta selostavan kirjeen: heillä ei ole käytettävissään *juuri mitään*, kuten ajattelinkin. **Rahojen ja kirjapainon** suhteen pitäisi koettaa saada heidät esittämään aineellisia todistuksia meitä kohtaan tuntemastaan epäaineellisesta ystävytydestä. Oletteko muuten kirjoittanut L. G—tshille (hän on nyt Pariisissa) Bontshien äänestamisestä liigan jäseniksi?

Puristan lujasti kättänne. Teidän...

P. S. Haluaisin vielä kysyä neuvoanne luennoimisesta (agraarikysymyksestä) Pariisin korkeakoulussa. He ovat pyytäneet minua, olen antanut suostumukseni, mutta... se on sellaista seuraa (Tshernov, Filippov, Tugan). Toisaalta »mekäläiset» kirjoittavat Pariisista: älkää välittäkö »seurasta», ja vastapainoksi olisi hyvin tärkeää esiintyä sielläkin. Entä Teidän mielestänne?

Lähetetty Lontoosta Genèveen

*Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 34. osa, ss. 110—111. *Toim.*

»JUZHNYI RABOTSHIN» TOIMITUKSELLE*

Vielä kerran: pyydämme ja rukoilemme hartaasti ja itsepintaisesti Zhenjaa⁶⁸ kirjoittamaan meille useammin ja yksityiskohtaisemmin, m.m. ilmoittamaan viipymättä, ehdottomasti heti kirjeen saantipäivänä edes muutamalla rivillä edellisten kirjeidemme saannista, Boriksen vastauksesta, »julkilausuma»-suunnitelmasta. Emme ole vielääkään saaneet tuota julkilausumaa — suorastaan skandaali! Lopuksi: pyydämme hartaasti julkaisemaan sen mahdollisimman nopeasti. Jos Boris niskoittelee, julkaiskaa ilman häntä. Odotamme kärsimättömästi vastausta.

Kirjoitettu tammikuun 10 p:nä 1903
Lähetetty Lontoosta Harkoviin

Julkaistu ensi kerran 1928
VIII Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

L. I. AXELRODILLE

15. I 03.

Suuresti kunnioitettu L. I.!

Olen saanut rostovilaisten aineiston (se on oikeastaan vasta vihjausta aineistoon!) ja kirjeen kolmelta heistä. En ehdi 31. numeroon. Tiedättekö, mielestäni sitä ei maksa julkais-ta: haiskahtaa jotenkin pahalta, kun kolme ulkomaille paennutta ilmoittaa solidaarisuudestaan!⁶⁹

Miksi he eivät voisi sen sijaan kirjoittaa Donin Rostoviin, että *Donin komitea* (joka tietysti tuntee heidät ja luottaa heihin) 1) lähettäisi ilmoituksen solidaarisuudestaan ja 2) antaisi *virallisesti* tehtäväksemme julkaista Rostovia koskevan kirjasen? Eikö lienekin parasta odottaa jonkin aikaa *tuollaista* ilmoitusta kuin julkaista yksityiskirje?

Vai eivätkö heidän osoitteensa Rostovissa enää päde? Jos niin on asia, antakoot kaikki ohjeet, ja yritämme lähettää jonkun järjestämään uudelleen yhteyttä.

Puristan kättänne. Teidän *Lenin*

Lähetetty Lontoosta Berniin

Julkaistu ensi kerran 1929
XI Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* Kirje on lisäys N. K. Krupskajan kirjeeseen. *Toim.*

G. V. PLEHANOVILLE

28. I 03.

Hyvä G. V.!

Lähetän Teille OK:n julkilausuman (se meni 32. numeroon) ja 32. numeroon tarkoitettun Peron artikkelin⁷⁰: olkaa hyvä ja palauttakaa kumpikin mahdollisimman *nopeasti*: OK:n julkilausuma on säilytettävä ehdottomasti (hyvin tärkeänä asiakirjana), Peron artikkelin suhteen taas pitää päättää, koska eserriä vastaan suunnattuja artikkeleja on runsaasti. Rostovilaiset kirjoittavat vastalauseita. Se on yksi. Pero — n:o 2. A. N. on luultavasti jo kirjoittanut (kirjoitti lopettelevansa) eserristä.⁷¹ Se on kolme. Pääkirjoituksenne »Proletariaatin valeystävät» neljä. Täytyy harkita, ettei tulisi des Guten zuviel*. Sitä on Teidän paras harkita, kun rostovilaisetkin ovat siellä Teitä lähellä ja A. N., jonka kanssa voitte neuvotella. Pääkirjoitus (*yrisevä*) Teidän on nähdäkseni joka tapauksessa kirjoitettava ja nimenomaan Teidän, sillä olette väitellyt tästä julkisesti ja tavannut rostovilaisia tovereita. Sitten julkaistakoon myös rostovilaisten vastalause 33. numerossa, mutta mahdollisimman *lyhyt* ja sachlicher**. Peron artikkeli (se on suppea) pitäisi mielestäni myös julkaista, sillä se antaa asiallisen vastauksen typerään tempaukseen. A. N:n artikkeli voidaan luultavasti panna sivuun, sillä se ei ole vastaus eikä koske päivän kysymystä, vaan »ylipäänsä» maltillisia isä ja eserrälapsia.

Miettikää tätä kaikkea ja vastatkaa pikemmin, mitä päätätte.

Nekrasov-artikkeli julkaistaan 33. numerossa.

Armenialaisen »Proletariaatin»⁷² (merkinnöin *Ven. Sosdem. Työväenpuolue*) sain täällä jo muutama päivä sitten ja yhden (sitä käsittelevän) käsikirjoituksen: koetan sijoittaa 33. numeroon.

Lähetän Teille myös »Proletariaatin». Olkaa hyvä ja pyytäkää Lalajantsia tai jotakuta toista *kääntämään* siitä *täydellisesti kaikki*, mikä koskee nationalismia ja *federalismia*, ja lähettämään minulle mahdollisimman *p i a n*. Niitä kä-

* — hyvää liiaksi. *Toim.*

** — asiallinen. *Toim.*

sittelevä kirjoitus pitäisi sijoittaa ehdottomasti (lähetetty kirjoitus kaipaa korjailua, mutta sitä varten tarvitaan tekstiä).

Entäs Bontsh!? Olemme »rikastuneet» tämän yhden pariskunnan verran — se on vähän! Pesänselvittäjänä (ks. »Zhiznin» 6. numeroa) on hra Kuklin. Tutustukaa häneen Bontshin välityksellä. Eiköhän voitaisi saada jotain? Tehän olette kai jo ennestään tuttuja. Eikö voitaisi saada vaikka Venäjän edustajakokousta varten? OK:ta varten? (ulkomailla on yksi OK:n jäsen, voitaisiin lähettää hänetkin Kuklinin luo, mikäli tarve vaatii)? Eihän Kuklin toki syö kirjapainoa? Hänetä pitää vaatia suorastaan pakkoverona 10 000 siitä, ettemme moittineet »Zhizniä» (enhän suotta puolustanut sitä sen kevytmielisyydellä!), tai siitä, ettemme moittisi...

Teidän *Lenin*

P. S. Oletteko nähnyt Rudinin («eserrä») kirjasta («Talonpoikaiskysymyksestä»)? Mitä julkeimpia lurjuksial Sormiani syyhyttää *hirveästi* käydä käsiksi Rudiniin ja sosialisointia käsittelevään 15. numeroon! *O l k a a h y v ä* ja ilmoittakaa minulle, kirjoitatteko kirjasta ja minkä kokoista, milloin aiotte lopettaa. »Iskran» palstatilaa ei pitäisi käyttää heihin; olisi paljon parempi saada kirjanen, jossa eriteltäisiin *kaikki puolet*, kuljetus on nyt kunnossa: musertaisimme *heidät* arvostelemalla asiallisesti ja periaatteellisesti heidän ydinajatuksiaan. Kannattaako minun kirjoittaa Rudinia vastaan? Kuinka arvelette? Mieleeni välähti ajatus kirjoittaa artikkeli Rudinia vastaan ⁷⁸ ja julkaista erikseen »eserrävastaiset artikkelit» yhdessä »Vallankumouksellisen seikkailupolitiikan» kanssa.

Mitä arvelette siitä?

Lähetetty Lontoosta Genèveen

*Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

G. V. PLEHANOVILLE

5/II 03.

Hyvä G. V.!

Olen saanut artikkelinne ja kirjeenne. En vielä tiedä, mihin numeroon artikkeli menee. Kirjoitan lähipäivinä, se riippuu sentään siitäkin, mitä sanotte Nekrasov-artikkelista.

Jouduttaakseni vastausta liitolle olen menetellyt seuraavasti. Minä, V. I. ja L. Gr. hyväksyimme täällä vastauksen luonnoksen ja lähetimme Julille (siellä on tärkeää pohtia sitä myös P. And:n kanssa). Julin on toimitettava vastaus *viipymättä* Teille yhdessä kirjeeni kanssa.

Mikäli hyväksytte vastauksen, antakaa se Olhinille (ja sopikaa hänen kanssaan, että pitäisi yllä yhteyttä joko *Teidän välityksellänne* tai antakaa Richterin osoite. Mieluummin Teidän välityksellänne).

Ellette hyväksy vastausta, pankaa viipymättä äänestykseen tarkoin muotoillut korjaukset (tai uusi teksti) ja sano-kaa Olhinille, että asia on hieman pitkistynyt, koska sen vo-
teeraa »eripaikkakuntalainen» kollegio.

Olen oikein hyvilläni, että kirjoitatte pääkirjoitusta »Proletariaatin valeystävistä» ja peittoatte Thuniin laatimassanne esipuheessa Tarasovin (sivu sosialistisen ajattelun historias-
ta). Thunin esipuheessa se on tietysti sopivinta.

»Iskran» Itävallan etappilinjan tukkeutuminen on lorua. Kaikki on sujunut siellä tähän saakka erinomaisesti *kolmea* tietä. Dementjev toimii oivallisesti ja kirjoittaa säännöllisesti.

(Olisi hyvä, jos kutsuisitte myös A. N:n äänestämään liitolle tarkoitettua kirjeestä, OK:n koko taktiikasta ja jäsenistä, jotka valitsemme OK:n ulkomaiseen osastoon⁷⁴).

Puristan lujasti kättänne. Teidän *Lenin*

P. S. Odotan siis pääkirjoitusta lähipäivinä? N'est ce pas?*

P. P. S. Kirjoittakaa, *kuinka pitkälle* pääsitte neuvotte-
luissa Olhinin kanssa. *Suunnittelitteko mitään yhdistymistä edistävää ja mitä nimenomaan?* Puhuitteko Borbasta, »Svobodasta» ja »Krasnoje Znamjasta»?

Lähetetty Lontoosta Genèveen

Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — Eikö niin? *Tolm.*

V. D. BONTSH-BRUJEVITSHILLE

8. II 03.

Hyvä toveri! Olen saanut kaiken aineiston. Kiitoksia. Kaudonkirjallisuudesta en vielä tiedä, meneekö se. Lahkolaisista so-
täväässä aion panna 33. numeroon. Galitsian lakkoa koske-
vasta en voi sanoa vielä mitään: se on kovin laaja.

Rahankeräyksen suhteen (yleistajuista kirjallisuutta var-
ten) pitää (kuten kaikissa hallintoasioissakin) varsinaisesti
kääntyä Mr. Leo Allemanin puoleen, 26. Granville Square
26. Kings Cross Road London W. C. Tapasin hänet äskettäin,
ja hän lienee kanssani samaa mieltä siitä, että uudet
keräyslistat ovat tarpeettomia. Liigallahan on jo keräyslistat:
pitää panna ne kiertämään laajemmin. Mitä »Iskran» kirjasar-
jaan tulee, niin se riippuu tietysti koko toimituskollegiosta.
Puhukaa Plehanoville. Minä toden sanoakseni en antaisi täl-
lä haavaa ääntäni sen puolesta. Jotta voitaisiin panna alul-
le »kirjasto», täytyy olla erityinen toimittaja (meillä ei
sellaista ole) tai erityiset voimat (meillä ei niitä ole). Täytyy
olla sarja sisällön perusteella *valikoituja* kirjoja ja kirjasia
(mitä meillä ei ole). Kautskyn, Thunin etc. nitominen kir-
jasarjoiksi olisi mielestäni kovin keinotekoista.

Miksi pitäisi olla »kirjasto»? Mikäli ilmaantuu hyviä kir-
jasia, julkaisemme muutenkin kuin sarjana. Nykyään on kui-
tenkin vähän kirjasia, *ei ole hyviä kääntäjiä*. (Mi-
nä näen vaivaa käännöksen *muokkauksessa*) — miksi pitäisi
antaa kovaäänisiä lupauksia kirjasarjasta??

Jos onnistuisitte hankkimaan *hyviä* kääntäjävoimia ja
valikoimaan hyviä artikkeleja käännettäväksi, se olisi
erittäin hyödyllistä ja asia luonnistuisi varmasti.

Puristan kättänne.

Teidän Lenin

Lähetetty Lontoosta Genèveen

Julkaistu ensi kerran 1928

»Oktjabr» alkakauslehden 8. n:ossa

Julkaistaan käsikirjotuksen mukaan

G. V. PLEHANOVILLE

2. III 03.

Kehotan kaikkia toimituskunnan jäseniä kooptoimaan »Peron» toimituskunnan jäseneksi yhtäläisin oikeuksin. (Kooptointiin ei luullakseni vaadita enemmistöä, vaan tarvitaan yksimielinen päätös.)

Seitsemäs jäsen on meille *hyvin tarpeen* sekä äänestyksen mukavuutta (6 on parillinen luku) että voimien täydentämistä ajatellen.

»Pero» on kirjoitellut jo useita kuukausia joka numeroon. Hän uurastaa »Iskran» hyväksi yleensä hyvin tarmokkaasti, esitelmöi (saavuttaen siinä varsin suurta menestystä) etc.

Hän tulee olemaan meille ei ainoastaan erittäin hyödyllinen, vaan suorastaan välttämätön päivänpolttavia kysymyksiä valaisevien artikkelien ja uutisten osastossa.

Hän on epäilemättä harvinaisen kyvykäs, vakaumuksellinen, tarmokas, kehityskykyinen mies. Hän pystyy tekemään paljon sekä käännösten että yleistajuisen kirjallisuuden alalla.

Meidän täytyy käyttää nuoria voimia: se rohkaisee heitä ja saa heidät pitämään itseään ammattikynäilijöinä. On selvää, että meillä on puute sellaisista (muistettakoon vaikkapa, että 1) on vaikea löytää käännöksen toimittajia; 2) on puute sisäpoliittisista tilannekatsauksista ja 3) on puute yleistajuisesta kirjallisuudesta). »Pero» on halunnut koetella voimiaan juuri yleistajuisen kirjallisuuden alalla.

Mahdolliset vastatodisteet: 1) nuori; 2) matkustaa (*mahdollisesti*) kohdakkoin Venäjälle; 3) kynänjälki pakinatyyliin viivahavaa, liian koristeellista j.n.e.

Ad 1) »Pera» ei ehdoteta itsenäiseen tehtävään, vaan kollegioon. Siinä hän saakin kokemusta. Puoluemiehen, puolue ryhmän jäsenen »vaistoa» hänellä epäilemättä on, ja tiedot sekä kokemus ovat hankittavissa. Epäilemätöntä on sekin, että hän lueskelee ja ahkeroi. Kooptointi on välttämätöntä siltä kannalta, että saadaan hänet lopullisesti mukaan ja rohkaistaan häntä.

Ad 2) Jos »Pero» perehtyy kaikkiin asioihin, hän ei ehkä matkustakaan pian. Ja jos matkustaa, niin siinäkin tapauksessa järjestöllinen yhteys kollegioon, alistuminen sen määräyksiin on suuri plus eikä miinus.

Ad 3) Tyylin puutteet ovat toisarvoinen vika. Kylläpä hän korjautuu. Nykyään hän hyväksyy »korjaukset» vaieten (eikä kovinkaan halukkaasti). Kollegiossa tullaan kiistelemään, äänestämään, ja »ohjeet» saavat lopullisemman ja tinkimättömämmän muodon.

Kehotan siis

1) kaikkia toimituskunnan kuutta jäsentä äänestämään »Peron» *varauksettomasta* kooptoinnista;

2) ryhtymään sen jälkeen, mikäli hänet hyväksytään, toimituskunnan sisäisten suhteiden ja äänestysten lopulliseen järjestelyyn, tarkkojen sääntöjen laadintaan. *Se on tarpeen meille* ja tärkeää edustajakokouksen kannalta.

P. S. Minusta on *äärimmäisen epämurkavaa* ja noloa lykätä kooptointia, sillä olen havainnut »Peron» olevan jo *melko tyytymätön* (hän ei tietenkään ilmaise sitä suoraan) siihen, että hän yhä »roikkuu ilmassa», että häntä yhä hyljitään (kuten hänestä tuntuu) »pojankloppina».

Ellemme hyväksy »Peroa» viipymättä ja hän lähtee sano-kaamme kuukauden kuluttua Venäjälle, *niin olen varma*, että hän käsittää tämän *suoranaisesti haluttomuudeksemme* hyväksyä häntä toimituskuntaan. Voimme »päästää hänet käsistämme», ja se olisi hyvin paha juttu.

Lähetetty Parllisista Genèveen

Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

G. V. PLEHANOVILLE

10/IV 03.

Hyvä G. V.! Olen ollut nämä päivät taas sairaana enkä ole sen vuoksi vastannut Teille. Artikkelin Breshkovskajasta olemme saaneet, mutta se myöhästyi tähän numeroon. Julkaisemme seuraavassa.

Kirjoitatteko yhteisvastuusta? (Käskin lähettää Teille »S.-Peterburgskije Vedomosti»⁷⁶.) Olisi hyvä saada seuraavaan numeroon kirjoitus siitä. Matkalainen on lähtenyt. En oikein tiedä, onnistutaanko asia järjestämään. Sain joka tapauksessa hänen suostumuksensa siihen, että OK ryhtyy välittäjäksi.

Puristan lujasti kättänne. Teidän...

P. S. Ette kirjoita mitään kirjastani*. Olkaa hyvä ja antakaa se mahdollisimman nopeasti ladottavaksi: on hyvin tärkeää, ettei tulisi viivytyksiä. Voihan sen antaa sitten luettavaksi vedoksina, mikäli se kiinnostaa vielä jotakuta, mutta ei käsikirjoituksena.

Lähetetty Lontoosta Geneveen

*Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

75

G. M. KRZHIZHANOVSKILLE

Henkilökohtainen Leniniltä.

Hyvä ystävä! Minua vaivaa tavattomasti pitkälinen vaihtolosi. Käsitän erinomaisesti, minkä vuoksi et ole halukas tarttumaan kynään ja miten vaikeaa, ellei mahdotonta, on kirjoittaa lukemattomista pikkuseikoista, mutta muista silti, että nuo (usein typerät) pikkuseikat tulevat kuitenkin tietoomme muista lähteistä. Kyllä sinun on kirjoitettava vaikka pari sanaa, viitoitettava vaikka yleinen linjasi, muuten saatat meidätkin noloon asemaan tähtesi. Meille pauhataan *torasta OK:ssa*, riidasta Jurin kanssa, riidasta Liisan takia y.m. Minä tietysti kuuntelen sitä kaikkea haluttomasti enkä milloinkaan ryhdy (omasta puolestani) mihinkään ennen kuin saan kirjeesi tai tapaan sinut, mutta olisi paljon mieluisampaa saada sinulta viesti. Kuukausimääriin ei ole tullut mitään! Jään siis odottamaan viestiä, ja omissa nimissäni sanon lyhyesti: minusta tuntuu (en voi olla varma), että olet hiukan viehtynyt Liisaan (tuo Liisa ei ole toimen ihminen, vaan hyörii suotta jättäen oman työnsä tekemättä), että syytökset Juria vastaan ovat liioiteltuja ja että kaikkein, kaikkein, kaikkein tärkeintä on *kiirehtiä edustajakokousta*, kiirehtiä kaikin keinoin.

Miten Kurz jaksaa? Sain hiljattain tietää hänen terveydentilastaan ja käsitin olleeni perusteettomasti tyytymätön häneen (sano hänelle tämä, mikäli voit, mutta huomautan, että syytä oli hänessäkin, kun oli vaiti). Miten sait yhteyden

* Tarkoitetaan kirjasta »Maalaisköyhälistölle» (ks. Teokset, 6. osa, ss. 345—417). *Toim.*

Jacquesiin ja Kostjaan? Mitä pötyä Jacques puhuu 2 keskus-
ta vastaan ja etkö pysty taivuttamaan sitä järkevää, mutta
hidaskäänteistä poikaa? Miten karhunpoikanen jaksaa? Min-
kä neuvon annoit hänelle? Puristan lujasti, lujasti kättäsi.

Sinun...

*Kirjoitettu toukokuun 24 pnä 1903
Lähetetty Genèvestä Samaraan*

*Julkaistu ensi kerran 1928
VIII Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

76

K. KAUTSKYLLE

29/VI 03.

Suuresti kunnioitettu toveri!

Liitän mukaan yhden kappaleen kirjasenne («Yhteiskun-
nallinen vallankumous») venäjännöstä. Olen lisännyt *vain*
yhden huomautuksen sivuille 129—130. Siinä olen Venäjän
teollisuustilastotietojen perusteella osoittanut, kuinka paljon
myös Venäjä on kyennyt säästämään perustamalla suurem-
pia (vähintään 100 työläistä käsittäviä) 2 tai 3 vuoroa työs-
kenteleviä yrityksiä ja sulkemalla pienyrityksiä.

Kirjasen venäjännöstä on painettu 5 000 kappaletta.⁷⁶

Parhainta toivottaen *Lenin*

Wl. Ulianoff

Chemin du Foyer. 10.
Sécheron — Genève

Lähetetty Berliiniin

*Julkaistu ensi kerran saksan
kielellä 1964 aikakausjulkaisussa
»International Review of Social
History», Volume IX, Part 2*

*Julkaistu venäjän kielellä
ensi kerran 1965 V. I. Leninin
Teosten 5. painoksen 54. osassa*

*Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan
Käännös saksasta*

V. D. BONTSH-BRUJEVITSHILLE

16/VII 03.

Hyvä V. D.! G. V. sanoi minulle, että voisitte saada tuttavaltanne Brockhausin ja Jefronin tietosanakirjan. Jos se pitää paikkansa, pyytäisin Teitä hartaasti hankkimaan minulle osat, joissa ovat artikkelit:

Talonpojat,
Maaorjuus,
Maaorjatalous,
Veropäivätyö,
Luontoisvero.

Minun pitäisi ehdottomasti katsoa näitä osia artikkeliani varten, jota kirjoitan kiireesti.* Olkaa hyvä ja kirjoittakaa, onko mahdollista saada ne.

Teidän *Lenin*

Sain juuri Engelsin kirjasen⁷⁷ ja lähetän sen Teille. Pyytää V. M.:ää kääntämään *k o k o* Vorbemerkung** ja palauttamaan kirjanen minulle mahdollisimman nopeasti.

Milloin hän voisi palauttaa?

Sain juuri alustuksenne⁷⁸. Kiitoksia!

*Kirjottettu Genèvessä
(paikalliskirje)*

*Julkaistu ensi kerran 1928
»Oktjabr» aikakauslehden 12. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

J. O. MARTOVILLE

**Ilmoitukseni Martoville
(likipitäinen, kirjoitettu uudestaan muistista)**

Kannatan täydellisesti tov. Hansin välityksellä ilmaistua tov. Martovin toivomusta selkkauksemme henkilökohtaisen

*V. I. Lenin kirjoitti tuohon aikaan artikkellaan »Vastaus ohjelmaluonnoksemme arvosteluun» (ks. Teokset, 6. osa, ss. 423—437). *Toim.*

** — alkuhuomautus. *Toim.*

puolen⁷⁹ selvittämisestä ilmoitusten vaihdon tietä ja teen puolestani tällaisen ilmoituksen.

En ole epäillyt enkä epäile Martovin rehellisyyttä ja vilpittömyyttä. Koska Martov sanoo, että vaikka hän tutustui-kin ehdotukseeni, jonka mukaan tuli valita 2 kolmikkoa, ja hyväksyi sen, hän on henkilökohtaisesti pitänyt aina välttämättömänä alkuperäisen toimituskolmikron laajentamista, niin en epäile itse enkä katso kenenkään muunkaan voivan epäillä Martovin totuudellisuutta. Olisin hyvin iloinen voidessani vakuuttua siitä, että hänen syytöksensä minua vastaan pohjautuivat väärinkäsitykseen.

29. XI 03.

N. Lenin

*Kirjoitettu Genèvessä
(paikalliskirje)*

Julkaistu ensi kerran 1904 kirjassa: V. V. Vorovski, »Kommentaareja Venäjän Vallankumouksellisen Sosialidemokratian Ulkomaisen Liigan toisen edustajakokouksen pöytäkirjoihin», Genève

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

79

V. I. ZASULITSHILLE

3/XII.

Arvoisa toveri! En muistanut ilmoittaa, että pyydän käyttämään kaikissa artikkeleissani allekirjoitusta N. Lenin eikä »Avustaja».

Jos kirjeeni toimitukselle *tahi* agraariartikkelini täytyy panna sivuun, niin pyydän sijoittamaan 53. numeroon »kirjeen» ja panemaan sivuun agraariartikkelin.*

Sos.-dem. tervehdyksin *Lenin*

*Kirjoitettu joulukuun 3 p:nä 1903
Genèvessä (paikalliskirje)*

*Julkaistu ensi kerran 1929
X Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* V. I. Lenin kirjoitti G. V. Plehanoville samasta asiasta marraskuun 18 p:nä 1903 (ks. Teokset, 34. osa, s. 190). *Toim.*

J. O. MARTOVILLE

Lähetetty 19. XII 03.

Arvoisa toveri!

KK jättää pää-äänenkannattajan toimituksen huoleksi antaa ohjeet tov. Bontsh-Brujevitshille niin hänen lehtiseensä⁸⁰ tarkoitettuun toimituksen ilmoituksen tekstiin kuin myös kirjallisen esityksen valvonnan luonteeseen nähden; kumpikin kuuluu mielestämme pää-äänenkannattajan toimivaltaan emmekä me voi ryhtyä antamaan vastaavia ohjeita tov. Bontsh-Brujevitshille.

Artikkelien keskinkertaisuudesta ja tov. Bontsh-Brujevitshin kokemattomuudesta toimituksen olisi pitänyt kirjoittaa tov. Bontsh-Brujevitshille itselleen eikä KK:lle.

KK saa tietenkin vedokset ja koettaa mikäli mahdollista antaa neuvoja erittäin tärkeissä tapauksissa. Ilmoituksen tekstikysymystä emme pidä kovinkaan tärkeänä, mutta mielestämme olisi kylläkin hyödyllistä alistaa sellainen julkaisu kuin Bontsh-Brujevitshin lehtinen pää-äänenkannattajan »erikoiseen valvontaan».

Harkitsemme, mikä kirjasinlaji olisi sopivin.

Olemme antaneet tov. Bontsh-Brujevitshille luvan lähettää aineistot kirjapainoon, ellei pää-äänenkannattajan toimituksella ole mitään sitä vastaan.

*Kirjoitettu Gendvessä
(paikalliskirje)*

*Julkaistu ensi kerran 1930
XIII Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan